Szélesi Sándor

Szakáll bácsi cseresznyéje

Ha május, akkor cseresznye, ha cseresznye, akkor Szakáll bácsi, ha Szakáll bácsi, akkor pedig álmodhattam volna az egész gyermekkorom, mert az öreg olyan távoli már, mint az évtizedes álmok. Fogalmam sincs, hogy mi volt a valódi neve, sőt már azt sem tudom, hogyan nézett ki, csupán részletekre emlékszem, amelyekhez felesleges kikerekíteni bármit is, mert rögtön hazudnék magamnak. Veszprémben, az Akácfa utcában lakott, tizenegy-tizenkét házzal fölöttünk, sosem számoltam meg, de nem is lényeges. Az Akácfába merőlegesen befut a Petőfi utca, és vége is szakad; a két utca olyan, mint egy hatalmas T-betű, a sarkon pedig áll egy kis ház, a kutya az udvarban legalább húszéves volt, amikor kimúlt… de annak is már legalább három évtizede. Amellett volt Szakáll bácsi háza, távol a kerítéstől, a kert bal oldalán, egészen mélyen bent. A házon túl pedig egy kopott fabódé nyikorgó zsanérú deszkaajtóval, már gyerekkoromban is a történelem előtti idők jelképe: az udvari vécé.

Akkortájt az Akácfa utca a város végét jelentette, s egyben a világ végét is, bár a nagyapám mesélte, hogy még régebben város sem volt errefelé, nemhogy vége lett volna... Szóval a végének is lehet örülni. Amikor nyolc-kilencévesen összeismerkedtem Szakáll bácsival, akkor már felszámolták az Akácfa utcával párhuzamosan futó vasútvonalat, és áttették a belvárosi állomást Veszprémen kívülre. Ma már az is a város végén van, nem pedig azon túl: ez a városok sajátossága, ha sokan települnek be, a város elnyeli a falvakat is, és észre sem veszi az ember, ugyanott lakik, ahol régebben, csak más a hely neve.

A május és Szakáll bácsi házának elhelyezkedése azért fontos, mert azt hiszem, az öregben először a cseresznyéje fogott meg. A ház és a düledező fakerítés között ugyanis egy cseresznyefa állt. Virágzott és érett, mint minden cseresznye tavasz végén és nyár elején. Én pedig, mintha csak egy Móra Ferenc-történetből léptem volna ki, ott mentem el iskolába menet-jövet a ház előtt. Uzsonnaszagú kistáska a hátamon, oldalamat a tisztasági csomag, benne hímzett monogramos minikéztörlő és miniszappan verdeste. És a cseresznye gyönyörű volt édes-pirosan: kacagósan hívogató, benne a nappalok összes napsütése és az aranyat érő májusi eső lágysága.

Halványan rémlik, amikor az öreg először behívott megkóstolni (nem mondok többet erről, mert akkor már ki kellene találnom valamit, inkább csak érzem az első találkozásunkat, mintsem tudom). A cseresznyefa töm-

zsi volt, kérge sötét és repedezett, bütykös, mint a nagyon-nagyon vénemberek keze. Az alsó ágak alacsonyan ágaztak el a törzsből, koronája azonban diadalmasan terpeszkedett és tört a magasba. Otthon, pár házzal lejjebb is volt cseresznyefánk, azt még az apai nagyapám ültette, ám annak a gyümölcse nem volt ropogós, és két-három héttel később érett. Szakáll bácsinál egyébként fel sem kellett másznom a fára, az öreg elém tette egy műanyagtálban a megszedett cseresznyét.

Szakáll bácsi öreg volt és… szakállas. A szakálla nem volt teljesen hófehér, inkább szürkés, és egészen a melléig leért. Én neveztem el önkényesen Szakáll bácsinak, és tetszett neki. Cseresznyéztünk és beszélgettünk május-júniusban órákig, három éven keresztül minden nyár elején. A beszélgetéseink néha nem a szabadban folytak le, hanem bementünk a kis házikóba, amelynek bejárata rögtön a konyhára nyílott. Oldalt egy lavór jelentette a házban a mosdóvizet, szemben egy asztal, régimódi konyhásszekrény (lehet, hogy anyai nagyszüleim nyári konyhájának szekrénye rányomja emlékeimre formáját), két hokedli és egy sámli. Az öregen mindig mamusz volt. Ez viszont biztos, mert gyerekkoromban soha senki máson nem láttam mamuszt. Szakáll bácsi szakállas volt és mamuszos.

De szeretném, ha emlékeznék arra, miről beszélgettünk! Rémlik, ahogy az öreg a hokedlin ül, lábát pedig a sámlin nyugtatja. Én is a hokedlin ülök, de közelebb vagyok a mamuszához, mint a szakállához. Cseresznyézünk és nagyon komoly dolgokról folyik a szó: a gyerekek egy bizonyos korban rengeteg olyan dologról képesek mesélni, amelyek meg sem történtek velük. Az öreg szeme csillog (tudom, nem pedig emlékszem rá), és ugyanakkor rettenetesen komoly. Olyan komoly, amilyen komolyságot egy nagyotmondó gyerek meg se érdemel. Ehhez viszont nagy bölcsesség szükségeltetik a felnőtt részéről, és ekkor már megengedhető az is, hogy csillogjon a szeme. Ó, átlátszóak vagyunk ebben a korban, mint a csipketerítő…

Az emlékek sora annyira töredezett, hogy azt sem tudom, mikor jártam Szakáll bácsinál utoljára. Nem volt miért megjegyezni az alkalmat, hiszen nem tudhattuk, hogy az az utolsó látogatásom; továbbra is arrafelé vitt az utam az iskolából hazafele, a cseresznye továbbra is virágzott és érett, és a ház, kicsit távolabb a kerítéstől, még mindig ott állt, nem ment sehova.

Már gimnazista voltam, amikor felfigyeltem rá, hogy a ház eltűnt. Előbb a ház, aztán a kerítés; mindkettőt a földdel tették egyenlővé. Akkortájt már busz is járt felénk, oda épült a valamikori mező helyére egy egész lakótelep: a közeli négyemeletesek és a mögéjük felhúzott tízemeletes panelházak eltakarták a Bakonyt és a kis, távoli falvakat. A busz a Haszkovó utcán közlekedett, és ott állt meg közvetlen a házunk előtt. Azzal jártam iskolába (egyetlenegy megálló!), nem csoda, hogy nem láttam az erőgépeket, ahogy romba döntik Szakáll bácsi házát. Csak az üres telket később. Sokkal később.

Az öreg meghalt, nem napokkal, de hónapokkal korábban, ezt a szüleimtől tudtam meg. El tudom képzelni a jelenetet: állunk a konyhában, és édesanyám megválaszolja döbbent mitörtént-kérdésemet. Szakáll bácsi gyermekei (vagy más rokonai, akikről lehet, hogy beszél-

gettünk is) eladták a telket, aztán jöttek az építőanyagok, téglák, murva, tetőcserepek… És hogy beférjenek az autók, ki kellett vágni a cseresznyefát. Akkor már kisebbnek tűnt a fa, felülhettem volna egy ugrással az alsó ágára és csak arra kellett volna figyelnem, hogy a fejem be ne verjem. De nem ugrottam fel, mert senki nem hívott be… Arra gondoltam, hogy akik kivágták a fát, azoknak fogalmuk sem volt róla, hogy milyen jó ropogós cseresznye is terem rajta.

Néha eltöprengek, hogy ahány cseresznye, annyi emlék. A sárgás rétescseresznyéről anyai dédnagyanyám jut eszembe, vékony, szálas asszony, örök nyugalommal arcán; most a háza helyén, amit Gránerudvarnak hívott a fél város, egy belvárosi ruhaszalon áll, csak egy meghagyott falrészlet őrzi a régmúlt nyomát. Az épületnek legalább nyolc méter volt a belmagassága. Mögötte a gondozatlan kertben (dédnagyapám öngyilkossága után sok volt a munka nagyanyámnak) állt két fa, és soha máshol nem ettem annyira ízletes, de sárga rétescseresznyét.

A korai lilacseresznye nagybátyám szőlősét idézi fel Alsóörsön. A szőlőben egy kis présház, a présház mellett fa, a fa alatt rozsdás fémhordó teli vízzel. Azzal a fával kezdődött a nyár: elsőként érett a gyümölcs rajta, és csorgott a leve, maszatolt, fogott, sötétbordó édes íze volt… A lombok közül gyönyörű kilátás nyílt a Balatonra, amíg ettem és nézelődtem, a cseresznye minden ruhámat bepiszkolta.

A sima, átlagos cseresznye pedig egész életemben azt a fát fogja lelki szemem elé varázsolni, amely alatt felnőttem. A nagyapám ültette a hátsó kertbe, és a gyökerei között pihent szeretett pulink. Egyszer felvittem egy fonott fotelt és egy jó könyvet a fára, hogy karnyújtásnyira a cseresznyéktől egyszerre cseresznyézhessek és olvashassak. Persze, hogy orra estem három méter magasából. Kilenc voltam, és egy régi igazolványkép a mai napig őrzi sérülésem emlékét.

És az emlékek körbejárnak, visszatérek tehát a ropogós cseresznyére Szakáll bácsi kertjében. Néha eltöprengek azon, ki lennék én a mesés délutánok, a kis ház és a nememlékek közé elsüllyedő öreg nélkül? És miért több számomra minden gyümölcsnél a cseresznye?

Úgy vélem, hogy a nem ismert tartományba távozó emberek képesek a lelküket tárgyakba örökíteni, Szakáll bácsi halovány képe nekem a ropogós cseresznyékbe van zárva: minden ropogós cseresznyében ott van, akárhol is álljon az a fa a földön. Vajon lelkem egy sugara Szakáll bácsiéhoz hasonlóan be lett zárva a cseresznye szemeibe? Ott kuksolunk ketten, ő a hokedlin ülve mamuszban, én a műanyagszagú iskolatáskát lábamhoz téve a sámlin, és beszélgetünk, míg a cseresznye fogaink között roppan… és ott maradunk mindörökre, akkor is, ha már egy cseresznyefa sem lesz a világon.

Rétegződések

Megáll a szekrény előtt, két kézzel kitárja az ajtókat. A polcon szép, rendezett toronyban nadrágok. Ancsa harmonikaszerűen hajtja össze őket, majd precízen, élt élhez illesztve teszi be mind a szekrénybe. Elvágólagosan. Az idő olyan, mint az ide összehajtogatott nadrágok egymáson – jut eszébe. Szár, térd, derék, szár, térd, derék, szár, térd, derék... Szigorú egymásutániságban mérhető meg.

A keze a gömbfogantyúkon. Úgy áll ott, széttárt karral, még az ajtót fogva, mint Krisztus a kereszten. Éppen csak ő a nadrágjait nézi, nem a népét, amely szidalmazza őt vagy zokog érte. A ruhatorony látványa egyszerre tölti el elégedettséggel és egyfajta különös borzadállyal, amit nem ért. Közelebb hajol, azt hiszi, a szimmetriát töri meg valamilyen apróság, az zavarja. De nem. Akárhogy próbál megcsípni egy rejtett szabálytalanságot, nem sikerül. Ancsa nem hibázik. Félelmetes kézügyességgel rakja be a nadrágokat a polcra. Aztán rájön, hogy benne van a hiba: fejben máshol jár. Tudat alatt a saját bizonytalanságát érzi sokkal erősebbnek a szekrény tökéletessége láttán.

Apaság. Ízlelgeti a szót, most, hogy rájött, mi foglalkoztatja a nadrágjait nézve. Még nem mondta ki, bár tegnap reggel óta ez van a nyelve hegyén, akárha ráharapott volna, mintha egy szót bele lehetne harapni a nyelvbe. A harapás után a nyelv kicsit érzékeny, és sokkal nagyobbnak érződik, mint amilyen. Megdagad a szájban, legalábbis úgy érezzük, és állandó az inger, hogy forgassuk, mozgassuk, mert kitölti a szájüreget, azaz a rendelkezésre álló teret.

Apaság. Tegnap reggel a pozitív terhességi teszt után merült fel ez a szó, mint valami mélységi tengeralattjáró. Apaság. Persze számíthatott volna rá, hogy ez még egyszer bekövetkezik, de annyi mindenre lehet számítani egy fog letörésétől kezdve a halálos autóbalesetig egy jeges téli estén... Ennél a pontnál elgondolkodott: miért is negatív hasonlatok jutnak eszébe? Nem szép dolog.

Örülnie kellene.

Örülnie kellene, de fél.

Volt már apa. Egyszer. Az egy másik élet volt, legalábbis most már olyannak tűnik, mintha nem vele esett volna meg. Egy előző lány, egy előző házasság, egy előző földtörténeti korszak. Még az is lehet, hogy egy másik bolygó. A tér és idő fura játékot játszik az elmével. Emlékszel, de lehetnének más emlékeid, vagy lehetnének azok másoké is. Egy idő után a kívülálló szemével tekint a saját életére az ember, s elkezd távolodni hajdani önmagától… Azt hinnénk, amikor az idő folyását órákban, napokban, munkahetekben mérjük, hogy rettenetesen gyorsan telik. De ha visszanézünk, óriási korszakokat látunk, az évek és évtizedek élményei gigászi teherré válnak. Idegen csomaggá lesz minden megélt történet a vállunkon.

Idegen lesz, mint ő és a lánya egymás számára. Azt nagyon elrontotta. Az anyjával volt gondja, s ő mégis anyától és gyermektől együtt menekült el,

olyan messzire, ahonnan már nincs visszaút. Eltelt pár év, s az emlékeket becsomagolta, a vállára emelte, és úgy cipeli, mint másvalaki terhét. Mint Krisztus a keresztet.

És lám, megint ide jutott. Körbeért. Ez az új történet felidézte azt a régit. A régi érzéseket.

Becsukja a szekrényt, mintha ezzel lezárná végleg azt a másikat, azt az elfelejtenivaló előzőt. De csak a nadrágokat zárja ki… zárja be. Minden viszonyítás kérdése. A nadrágok bent, ő kint, az emlékek pedig valahol a kint és bent, fent és lent, lét és nemlét határán.

Butaság – kerekíti ki a szót az elméjében. Túlgondolja, túlgondolkodik, túl… A nadrágok csak nadrágok, fura toronyban, mert Ancsa így szereti. Rend a lelke mindennek. Sorban, ahogy a nemzedékek követik egymást. Nagyapám nadrágja, apám nadrágja, az én nadrágom, a fiam nadrágja és az unokám nadrágja… Nadrágok, kopottak, régiek, újak, nem létezők, a lényeg, hogy egymáson, élt élhez illesztve, éveket évekhez.

Elvágólagosan.

Elvágólagosan… Olyan szó ez, amely bevonzza a múltat. Hogy bánt vele az apja. Mintha nem is lett volna, elment, eltűnt… sose volt. Talán az anyjával volt baja, talán az apasággal. Félt volna? Megérti. Transzgenerációs téglák. Hallotta. Átörökölt életek, átörökölt élek. Élt az élhez, minden új nadrág, amely fölülre kerül, igazodik az alatta lévőhöz. Nincs kivétel, így áll össze a ruhásszekrény.

Megborzong, a kezét mozdítja, hiszen az ujjaival még mindig a szekrény fagömbjeit markolja, hogy kitárja az ajtószárnyakat, és hogy belenyúljon a nadrághalomba. Meg szeretné törni az éleket. Életek. Ezen a két szón eltöpreng megint, és kétségbeesik. A nadrágokról most már mindig az apám meg az ő apja fog eszembe jutni? – kérdezi önmagától. Kinyitja a szekrényt másodjára is, de nem túr bele a ruhatoronyba. Egyszerűen nem viszi rá a lélek. Félrebillent fejjel méregeti, mintha most látná először. Szép, jut eszébe. Nézi a legalsót… nem kopottabb a többinél, csak ott van. A legfelsőt: azt kellene kivennie. Ezek nem nemzedékek, figyelmezteti magát, majd megismétli gondolatban: a nadrágok csak nadrágok.

Megszólal a mobilja, nyilván Ancsa lesz. A megszületendő gyermekük anyja. A nő, aki élt élére helyezve teszi el a nadrágokat, aki mellett újra apa lesz. Vajon ezt is el fogja rontani?

Apaság. Abban az előző életben felfeslett egy szál, megtörtek az élek, összekuszálódott az idő rendje. Nem, nem, így nem jó. Ha így nézi, akkor neki semmiben nem volt része, semmiben nem lehetett része. Minden a szálak, élek, a rend hibája. A mobil kitartóan csörög. Valakinek meg kéne törnie a csendet, meg kéne törnie az átkot. Valakinek fel kellene oldania a hallgatást, felvenni a telefont...

...valakinek fel kellene vennie a nadrágot.

Nevetni támad kedve. Áll a szekrény előtt, és a nadrágokat nézi. Aztán megint behajtja az ajtót, elengedi a fagömböket. Zsibbadnak az ujjai. Megfordul, leül a fotelbe, és az ölébe veszi a notebookot. Kisgatyában netezik, nadrágot később vesz majd fel. Nem siet sehová. Fontosabb dolga akadt. Élt élre helyezni, kisimítani a megtört szövetet. Eddig gyáva volt,

halogatta, de nem teheti ezt örökké. Immár két gyermeke van, és ideje rendet tennie az életében.

Csak a mail elküldése után szorul össze a gyomra, mi van, ha elutasító választ kap? Vagy ha nem kap választ? Már nem nevet. Ő se bocsátott meg soha az apjának. Transzgenerációs téglák. Már tudja is, nem csak hallomásból.

Remeterákok egy pohárban

Fél év Thaiföld jó ötletnek tűnt. Olcsók a szállodák és az apartmanok, meleg van, gyönyörű a Dél-kínai-tenger, barátságosak az emberek, jó a közbiztonság, és szeretik mindketten a fűszeres, currys ázsiai konyhát. Bangkokban kezdték, egy hét egy tizenhétmilliós metropoliszban, majd délre indultak a főváros megnézése után. A tervük az volt, hogy egészen a maláj határig elkalandoznak, és közben megnéznek pár felkapottabb szigetet, Koh Tao, Koh Pangan... talán még az Andamán-tengert is. A szigetek megvoltak, hajókáztak, búvárkodtak, még füves cigit is szívtak. De az Andamán-tengerből végül semmi nem lett.

Mora hazament másfél hónap után. Negyvenöt nap itt tartózkodást követően el kellett volna hagyniuk Thaiföldet. EU-s állampolgárok ennyit lehetnek itt vízum nélkül. Ezért eredetileg át akartak ugrani Malajziába, közvetlen a határnál van egy Langkawi nevű vámszabad maláj sziget. Ágoston szállást is nézett, és tervezett egy romantikus estét. Egy hét ott, aztán vissza Thaiföldre, amely mégis turistabarátabb, és újra indul a negyvenöt napos időhatár. Mora azonban a harminckilencedik napon Szuratthaniban kijelentette, hogy nem megy tovább délebbre, Krabiba, vissza akar térni Bangkokba. Hazamegy karácsonyra.

Azt mondta, otthon akar ünnepelni a családdal, nem érdekli a napi stressz, a frusztrációk sora, sem a politika, sem az infláció, meggondolta magát. Ágoston csak az elején vitázott, utána már kiabált, aztán két különböző irányba vettek repjegyet. Visszatértek Bangkokba, ahonnan Mora Budapestre, ő pedig Kambodzsába, Siemreapbe utazott. Megnézte Angkor Vat ősi templomait és palotáit, három nap, és repült vissza Thaiföldre újabb másfél hónapra. Nem engedett az eredeti terveikből.

Hat óra eltolódás volt az otthoniakkal. Mora és a család még csak készültek a karácsonyi vacsorára, amikor ő már ott ült az étteremben – egyedül. Halat rendelt, sült catfisht papayasalátával, mellé fehérbort, elég borsos áron. Szemben letelepedett három helyi lány, nevetgéltek, Ágoston tekintete összeakadt az egyikükével. Meghatározhatatlan volt a kora, lehetett tizenhat vagy huszonhat. Mindegy

is: harminc vagy negyven év van köztük. Aztán a lány egyre többet és egyre komolyabban nézett felé. A másik kettő fecsegett azon a fura nyelven, ami inkább éneknek tűnt, mintsem szövegnek, még az öreg férfiak szájából is, de az a lány alig szólt. Ágostonnak fogalma sem volt róla, hogy mennek errefelé ezek a dolgok. Igazából otthon sem tudta, a házasságában sosem lépett félre. Hallott ádámcsutkás thai lányokról, de nem hitte volna, hogy azok ott hárman fiúk. Meg persze látott a bárokban hostesseket, akik vadásztak a fehér pasikra. Néha csak azért, hogy az asztalnál szórakoztató társaságot jelentsenek számukra, semmi többet. Egy kis lehúzás, cserébe pár ajándékba adott percnél, óránál. Sőt Morával megfordultak Bangkok vöröslámpás részén, amely inkább vicces és szórakoztató volt, mint izgató. Persze, a korod – mondta akkor Mora. Lehet, hogy nem viccelt, hanem alázni akarta? Mi lenne, ha most megcáfolná ezt a „persze, a korod"-at?

Elképzelte, hogy odalép a lányhoz, leszólítja, és kezdetnek meghívja a pultnál egy italra. Biztos, hogy beszél angolul, itt sokan beszélnek, úgy-ahogy érthetően. Nem minden hang kiejtése megy nekik, ettől olyan vicces lesz a kommunikáció. Aztán ihatnak még egyet, és...

Persze semmi nem lett belőle. „A korod". Rámosolygott a lányra, felállt és fizetett. Úgy döntött, elég egy gyors menet, karácsonyi ajándéknak a bor mellé. Látott egy masszázsszalont a szálloda mellett. Egy teljes masszázs boldog befejezéssel kétezer bath, huszonegy-kétezer forint. Belefér, nincsenek gondok utána a lánnyal, nem kell megismerni, magyarázkodni, eltűnni... Ez volt a karácsonyi ajándéka önmagának. Ez jutott idén.

Nem hívta fel a családot utána, és ők sem keresték. Nem csak Mora nem, a gyerekek sem.

Másnap a tengerparton ült, és a szeles vizet bámulta. A hullámok a part közelében törtek csupán meg, távolabb apró kis fodrokat vetett a tenger felszíne. A víz visszahúzódott. Apály volt. Ágoston később a vizes, kemény homokon sétálva apró csavart kagylókat látott. Összeszedett néhányat, mindben remeterákok bújtak meg. Nem dobálta vissza őket a vízbe, a napozóágy mellett még ott állt a shakes pohara, kiöblögette belőle a maracuja maradékát, a kis fekete magokat, majd beleejtette a remeterákokat. Tengervizet mert rájuk, és visszafeküdt a napozóágyra, míg a poharat maga mellé tette a kisasztalra. A szél elállt, a felhők elpárologtak, kék lett az ég. Elmúlt dél, Ágoston kért a pincértől egy hideg Leót. Míg a sört markolta, nézte a pohár alján körbe-körbe kaparó rákokat. Így érezte magát otthon az utolsó egy-két évben. Elfogyott körülötte a tér. Előbb a munkában, aztán a baráti társaságban. A szülei tavaly-tavalyelőtt meghaltak, az anyja gyorsan követte az apját... s most a családja sem kíváncsi rá.

A műanyagpohárban felmelegedett a víz, a remeterákok nem bírták, kicsusszantak a kagylóhéjból, és ott döglöttek meg, azokon kívül. Míg lassan megfőttek a napon, haldoklásukban menekültek, és elhagyták az otthonukat. Ágoston a csigaházakat nézte. Már nincs gazdájuk, összecsomagolhatná őket. Sőt, szed még hozzájuk, a rákokat a thai nap kiűzi belőlük, és amikor majd hazamegy a gyerekeihez,

az unokáihoz, üres csigaházak százait zúdíthatja eléjük. Családi programként díszeket lehetne belőlük készíteni, szélcsengőket például, itt is itt csörögnek a feje felett, arrébb, a bár gerendázatán. Egész nap hallani.

Leöntötte róluk a vizet, a rákdögök a meleg thaiföldi homokba hullottak. Aztán Ágoston csak nézte a műanyagpohár alján a csigaházakat. Rettenetesen érezte magát. Vissza kellett volna vinnie őket a tengerbe, nem kegyetlenül megölni mind. Semmi értelme nem volt összeszedni ezeket a kis nyomorultakat.

Fel kellene hívni Morát és a srácokat, jutott eszébe. Ha ők nem, legalább én. Lehet, hogy rám vártak, hogy majd én telefonálok? De miért vártak volna? Van kezük, tudják a számomat. Persze ez nem Európa, súlyos a roamingdíj, de nem ér meg ennyit egy „kellemes karácsonyt, apa"?

Úszni kellene, gondolta aztán. A végtelen vízre pillantott: csöndes volt, szinte felkínálta magát. A Dél-kínai-tenger. Nem is végtelen, valahol túloldalt, délen, ezer kilométernyire Borneó partjai zárják keretbe.

Felkelt a napozóágyról és elindult a víz felé. Borneó. Sok jót olvasott róla. Úgy érezte, arrafelé meglelheti a békét. Csak neki kell lendülnie a hullámoknak, csak úszni kell, csak...

A szép szavakra égnek törő paszuly

Azt mesélik, hogy élt egyszer egy férfi, és a férfinak volt egy zsáknyi babja. Különleges babok voltak ezek, mert nem a víz vagy a napsugár növesztette meg őket hatalmas, erős paszulyszárrá, hanem az őszinte, kedves szavak és a pozitív gondolatok. Azokhoz a babokhoz beszélni kellett, dicsérni őket, biztatni, hogy növekedjenek, törjenek az ég felé, el kellett mondani nekik, menynyire nagyszerű hely a világ, milyen sokan élnek benne boldogan, és menynyien törekednek szeretetre, vágynak adni és elérni az álmaikat. És a babok felszívták a biztatást, a szép gondolatokat, mint a vizet, újabb és újabb hajtásokat hoztak, de olyan gyorsan, hogy követni alig lehetett őket. Friss, zöld, zsenge levelek kunkorodtak elő a szárukból, bomlottak ki és terültek szét, karok nyúltak kapaszkodók után, és a szárak végei csak nyúltak és nyúltak a magasba, mintha a felhőket akarnák elérni, azokba akarnának kapaszkodni. Hihetetlen látvány volt, főképp, ha nem egy, hanem sok bab került egymás mellé: pörögtek-forogtak növés közben, átölelték egymást, mintha csak egy könyv címlapján illusztrálnák a szerelmet, szeretetet, a megható családi és őszinte baráti kapcsolatokat. A férfitól pedig, akinek tele volt a zsákja ezekkel a csodababokkal, távol állt a fukarság: lépten-nyomon osztogatta a

szemeket, vigyél még, ültesd el és beszélj hozzá, mondogatta. Van még ott, ahonnan ez jött, mosolygott, és nem egy, de két marékkal is elővett néha. Vigyázz, csak jót mondj neki, mert ha rosszal traktálod, lehullanak a levelei, és a végén még elszárad, figyelmeztette a babért érkezőket. Naponta százszor, ezerszer is elmondta mindezt, mert bizony sokan jöttek hozzá, messze tájakról, többnyire csodában hívő gyerekek, meg öregek, akik látták, hogy ráfér a világra a jó szó, de néha felnőttek is, akik még tudtak hinni és mesélni. És egy idő után tele lett az ország vastag, égnek törő paszulyszárakkal, amelyek újabb és újabb csodababokat termettek a soha ki nem üresedő zsákba.

Történt pedig, hogy a sok szép elhangzó gondolat lejutott a pokolba is, ahonnan felhajózott az ördög egy nagy, vörös ladikon körülnézni, hogy miféle furcsaság vert tanyát a világban. Zavarta a boldogság, amely a szavakkal terjedni látszott, mintha az emberek kezdték volna komolyan venni, amit a baboknak mondtak-meséltek. Ezért aztán az ördög addig keresett-kutatott, míg meg nem találta a zsákos férfit, és elé nem toppant, hogy alkut kössön vele az összes babra.

– Mit kérsz a zsák babodért cserébe? – kérdezte az ördög. – Van számtalan kincsem, de adhatok szolgákat, országot, halhatatlanságot, az lehetsz, aki akarsz, valóra válthatom minden álmodat.

– Nem kell nekem semmi különös – vont vállat a férfi –, de kössünk egy arányos üzletet. Adok neked egy szem babot, és amikor a te paszulyszárad lesz a legmagasabb a világon, az egész zsákot megkapod, sőt az összes babomat, amim csak van.

Az ördög ráállt a különös alkura, és megkapta a markába azt az egyetlen szem babocskát, amit mindegyik másiknál nagyobbra kellett növesztenie. Nosza, le is sietett vele a vízpartra, a ladikja mellé, és rémisztő, karomszerű ujjaival egy kis lyukat kapart a talajba, amelybe belepottyantotta a babszemet. Ráhúzott némi földet, a tőle telhető legfinomabban megpaskolta, majd leült mellé, és mesélni kezdett. Nem ment ám olyan könnyen a mese, mert először nem jutottak eszébe kellemes és szép dolgok, jó és barátságos gondolatok, így kicsit erőltetnie kellett az agyát, de aztán eszébe jutott a történet egy szerelmespárról, akiket még évezredekkel ezelőtt tett tönkre. Elmesélte a sztorijukat, de csak addig a pillanatig, míg meg nem jelent ő maga… Aztán eszébe ötlött két barát esküje, és ezt is előadta. A babocska pedig szárba szökkent, kibújt a föld alól, és nőni kezdett. Az ördög örült, és újabb régi történeteket halászott elő elméjéből. Boldog emberekről mesélt, szép napokról, egymásra találásról, önzetlenségről... de persze mindig csak egy pontig, ahol ezek valami miatt félbeszakadtak. És a paszuly csak nőtt és nőtt. Néha, ha az ördög nem figyelt, és magát is beleszőtte a történetbe, akkor elszáradtak, lependeredtek, aláhulltak a levelek, és arra figyelmeztették: ne tovább! Ha figyelt, könnyű volt visszaváltani a felemelő mesékre, ám még mindig nem az ő paszulyszára volt a legmagasabb, amikor elfogytak a történetei. Az ördög a fejét vakarta. Miről mesélhetne még? És akkor megpróbált azoknak a szemével látni, akikről eddig mesélt. Elkezdte újra a történeteket, de most örömteli befejezést szőtt hozzá.

Beszélt szerelemről és barátságról, szívszorító érzésekről, nevetésről és ölelésekről, gyerekekről és szülőkről, mindenről, ami szép a világban, és ami kiteljesedhet, ha az emberek megszabadulnak a rossz gondolatoktól, önzéstől, dühtől, haragtól, bosszútól vagy a lelkükben táplált félelemtől. És hetek teltek el, és hónapok és évek. Az ördög ült a vízparton, a paszulyszár pedig nőtt egyre magasabbra, de szirmot bontottak körülötte a virágok, megsűrűsödtek a bokrok és hatalmas lombot növesztettek hajdan aprócska facsemeték. Aztán már nem is az volt a fontos, mekkora az a paszuly vagy kié a legmagasabb, hanem hogy tart még a mese a boldogságról.

Egyszer aztán az ördög felpillantott az égre, és a felhőket nézte, a napot, a madarak röptét, meghallotta a hullámverést, a halak csobbanását, megérezte a virágok illatát. Emberek jártak körülötte, ölelkeztek, nevettek, sírtak, csókot váltottak, beszélgettek és énekeltek. Az ördög pedig már nem is akarta megváltoztatni őket, csak ült és mosolygott. Jól érezte magát a világban. Bár az ő paszulyszára volt akkor már a legmagasabb kerek e földön, sosem kérte el a férfitól a zsákját.

Helyette felkerekedett, hogy megtalálja a maga boldogságát.

Hát így tűnt el az összes gonoszság a földről, és lett a világ élhető hely. Aki nem hiszi, járjon utána!